№ 222. Wtorek 28. Września 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 28. września. Jego Excelencya Namiestnik Agenor hr. Gołuchowski powrócił wczoraj o godzinie 6 wieczorem do Lwowa.

(Wyszczególnienia. — Nowiny dworu. — Prowikaryusz z Chartumu. — Regulamin należytości c. k. armii.)

Wiedeń, 25. września. Baron Widel Jarlsberg były królewsko-szwedzki nadzwyczajny poseł i pełnomocny ministra przy tutejszym dworze miał zaszczyt przedłożyć Jego c. k. apostolskiej Mości na dniu 18go b. m. na osobnej audyencyi swe pisma odwołujące.

— Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższą uchwałą z d. 11go września b. r. nadać najłaskawiej pensyonowanemu kasyerowi głównej krajowej kasy w Czerniowcach *Alojzemu Janowi Jordanowi* w najłaskawszem uznaniu jego długoletniej wiernej i pożytecznej służby, złoty krzyż zasługi z koroną.

— Ich cesarzewiczowskie Moście Arcyksiężna Zofia i Arcyksiążę Karol Ludwik przyjechali dnia 21go b. m. o godzinie 7¼ wieczorem do Ischl.

— Następca zmarłego Dr. J. Knoblechera apostolskiego prowikaryusza w centralnej Afryce, p. M. Kirchner przybył z Chartumu do Tryestu i dnia 21. b. m. udał się w dalszą podróż do Rzymu i Neapolu.

— Najnowszy regulamin należytości c. k. armii poprzedzony jest następującym najwyższym rozkazem do armii (nr. 27.):

„Podobnie jak statut ogłoszony Moim rozkazem do armii z 25. stycznia 1857 postanawia zasady organizacyi i stanu Mojej armii, uporządkowanie i połączenie jej części, tak niniejszy regulamin zawiera postanowienia względem jej należytości i służbowych potrzeb w pieniądzach i naturaliach co do rozmaitych stosunków służbowych tak w stanie czynnym jakoteż w pensyi.

Oddając ten regulamin Mojej armii ogłaszam go zacząwszy od listopada 1858 wyłączną ustawą względem należytości w pieniądzach i naturaliach jakoteż oznaczonych w nim potrzeb, które jak dotąd będą i na przyszłość zawsze przedmiotem szczególnej Mej troskliwości.

Zarazem rozkazuję, ażeby tak, jak od terminu prawomocności tego regulaminu tylko to miało moc obowiązującą pod względem należytości, co się w nim zawiera, także na przyszłość wszelkie nowemi stosunkami wywołane zmiany i uzupełnienia w tej samej rozciągłości, co regulamin należytości, i to zawsze w takiej formie ogłaszane były, by mogły być wcielone lub dodane w odnośnym punkcie ustawy do textu regulaminu, który tym sposobem ma być zachowany na zawsze jako wyłączna zupełna norma względem należytości.

Laxenburg, 1. września 1858.

Franciszek Józef, m. p."

Ameryka.

(Republika San-Domińska.)

Nowy York, 9. września. Od dnia 1go b. m. nie nadchodziły już do Nowej Foundlandyi żadne telegraficzne sygnały z Walencyi.

— Republika San Domingo rozpadła się na dwa rywalizujące państwa, na których czele stoją Valverde i Santana. Za przyczynę tego rozdwojenia podają sprzeczność zdań co do wyboru siedziby rządu, Valverde chce ją pozostawić w San Domingo a Santana przenieść do Cibao.

Hiszpania.

(Wiadomości z Melilli. — Obrona wyspy Kuby. — Wybory. — Królowa spodziewana w Madrycie.)

Madryt, 18. września. Najnowsze wiadomości z **Melilli** są pomyślniejsze. Powiodło się załodze hiszpańskiej w wycieczce wyrządzić znaczną szkodę Maurom i zabrać sławne szesnastofuntowe działo, którem chcieli zbombardować miasto.

— Na utrzymanie, a właściwie obronę wyspy Kuby zwraca rząd nieprzerwanie jak największą uwagę. I tak niedawno uchwalono powiększyć tamtejszą załogę znowu o 3000 ludzi i wyprawić do Hawany parowe fregaty „Izabella katolicka" i „Izabella II." dla wzmocnienia tamtejszej stacyi marynarskiej.

— Depesza telegraficzna z 21go donosi: „Wybory deputowanych do kongresu naznaczone są na dzień 31. października, po nich nastąpią wybory municypalne. Ministrowie, którzy jeździli naprzeciw Królowej, powrócili już do Madrytu. Królowa spodziewana jest w stolicy dziś wieczór."

Anglia.

(Posiłki do Indyi. — Pomnik Newtonowi. — Doniesienia z Chin. — Wiadomości bieżące. — Dzieła Anglii tegoroczne. — Kolonia Saravak. — Wzrost Tryestu.)

Londyn, 22go września. Książę Małakowy wyjechał na zaproszenie księcia Wellingtona do dóbr jego Claremont w hrabstwie Norfolk.

— Rząd postanowił wyprawić jeszcze w ciągu września 2000 ludzi posiłków do Indyi.

— Zapowiedziane od dawna odsłonięcie pomnika Newtona nastąpiło wczoraj w miasteczku Grantham z wielką uroczystością. — Grantham leży o 1¾ niemieckiej mili od Woolsthorpe, gdzie Newton urodził się w dzień Bożego Narodzenia w roku 1642.

— Dziennik *Times* przypisuje zaburzenia w Kantonie nieroztropności lorda Elgina, że po zdobyciu tego miasta powierzył je urzędnikom chińskim, miasto zaprowadzić trybunał wojenny. Nie mało też miał przyczynić się do tego jenerał Straubenzee, któremu *Times* odmawia wszelkich zdolności.

— Ten sam dziennik pisze: „Jak dalece angielska potęga i angielski wpływ rozciąga się na całej ziemskiej kuli, nie okazało się nigdy tak jasno, jak w bieżącym roku. Dla przyszłych historyków i mowców będzie to rzeczywiście obfitym materyałem, że Anglia w 1858 roku nietylko stłumiła najstraszniejszą wojskową rewolucyę ale otworzyła oraz światu olbrzymie chińskie państwo i przy założeniu pierwszego podmorskiego telegrafu między starym a nowym światem, najgłówniejszą odgrywała rolę. A jeżeli dodamy do tego, że w najwięcej obiecujących okolicach Afryki podejmuje w tej chwili angielska wyprawa nowe odkrycia i że na zachodnim wybrzeżu Ameryki nową założono Australię, tedy nie można zaprzeczyć, że w ciągu 12 miesięcy uczyniło się tyle, że nawet najzuchwalsza duma patryoty musi być zaspokojona."

— Mieszkańce Norwichu przesłali memoryał do p. Earl Derby z prośbą, nie opuszczać sir James Brooka i kolonią Sarawak na wyspie Borneo. Zdaniem tych co podpisali ten memoryał wypływają z posiadania Sarawaku bardzo wielkie korzyści, to jest: panowanie nad południowem wybrzeżem wód chińskich, i posiadanie obszernych pokładów węgla, i łatwość elektrycznego połączenia z Chinami, przytem dźwignięcie kraju obfitego w mineralne i roślinne produkta, staje się w dalszem następstwie, bardzo ważną kwestyą dla angielskiego handlu i europejskiej polityki. Podpisani sądzą, że roztrzy-

gnięcie tej kwestyi zasługuje na ścisłą rozwagę nietylko u narodu ale oraz i u rządu, że oczywiście jest powinnością i korzyścią Anglii nie odmawiać Sarawakowi swej trwałej opieki, i nie zapominając przeszłości okazać się sprawiedliwym dla sir James Brooka. Upraszają zatem rządu Jej Mości Królowej roztrzygnąć tę kwestyę pomyślnie i spiesznie a oraz zgodnie z życzeniem całego narodu.

— Dziennik *Post* wspomina życzliwie o podźwignieniu się stosunków handlowych w Tryeście, nazywa to miasto Liwerpolem austryackim, i wykazawszy datami statystycznemi teraźniejszy stan obrotu handlowego upewnia, że publiczność angielska poweźmie zapewne z niemałem podziwieniem tę niespodziewaną wiadomość, że południowo-niemiecki handel morski jest dwakroć tak wielki, jak francuski na morzu śródziemnem. Z czasem przyjdzie też do tego, że francuskie i rosyjskie przedsiębierstwa zaprzestaną dobijać się o monopol handlowy na morzu śródziemnem. Tryest — pisze dalej dziennik angielski — zawdzięcza rozwój handlu swego głównie polityce księcia Metternicha, jakiej trzymał się niemal przez ciąg lat dwudziestu, by zrównoważyć dążności komercyalne rosyjsko-tureckiego traktatu adryanopolskiego. Było to w polityce rosyjskiej, by przytłumieniem handlu dunajskiego podnieść handel w Odessie. Niezrównany w polityce swej na zewnątrz, odbijającej tak świetnie od chybionej z wielu miar polityki w sprawach wewnętrznych, złagodził książę Metternich surowość rozporządzeń swych handlowych na morzu adryatyckiem, a podnosząc znaczenie Tryestu, nie dopuścił Odessie przewagi handlowej.

Francya.

(Pobyt Cesarza w Biaritzy. — Wiadomości bieżące. — Pismo księcia Napoleona do rady gminy w Orleanville. — Ratyfikacya traktatu z Chinami. — Wyprawa kochinchińska. — Nowe osady w Algieryi. — Ks. Lacordaire. — Kanał Suez. — Żaglowe fregaty do Makao. — Akt ustąpionej cząstki na Madagaskarze.)

Paryż, 22. września. Dziennik *Messager de Bayonne* potwierdza, że Cesarz przydłuży dla trwającej pogody pobyt swój w Biarritz. Cesarz i Cesarzowa robią prawie każdego dnia wycieczki. W Hiszpanii byli także, gdyż wylądowali w Fontarabie. Garnizon z Irunu udał się zaraz po otrzymaniu wiadomości o wylądowaniu Cesarza z powitaniem do tego miasta.

— Dziennik *Akhbar* pisze: „Według pewnych w Algierze krążących pogłosek wybuchły w Maroko niepokojące zaburzenia.“

— Statek „Christoph-Colomb“ zawinął do Marsylii, czekać tam na jenerała Mac Mahona, który tym statkiem odpłynie ze świtą do Algieru. Wszyscy afrykańscy jenerałowie, którzy za urlopem znajdywali się we Francyi, otrzymali rozkaz wrócić do swych korpusów. Jenerał Yussuf odpłynął już do Algieru. Jenerał Goyon odjeżdża z Marsylii do Rzymu dnia 27. b. m.

— Syn Fuad Baszy, który przywozi ratyfikacyę konwencyi względem Księstw Naddunajskich, przybył do Marsylii dnia 21go wieczorem, i chciał zaraz odjeżdżać dalej osobnym pociągiem, chcąc jeszcze dnia 22go wieczór stanąć w Paryżu.

— Książę Napoleon wydał do rady gminnej w Orleanville następujące pismo: „Paryż, 1. września 1858.

„Przyjmując poruczoną mi od Cesarza misyę, miałem najgorętsze życzenie przyczynić się do podźwignięcia Algieryi. Pobliże Francyi, rozmaitość klimatu i rozległość terytoryalna zapewniają tej krainie liczne żywioły pomyślności. Przy najbliższej podróży zwrócę uwagę moją nietylko na żyźne równiny w głębi kraju, ale także na punkta nadbrzeżne, tak korzystne pod względem przemysłu i handlu. Przekonuję się z przyjemnością, że mogę liczyć na pomoc Waszą w dopełnieniu ważnego zadania, które objąłem. Chciejcie przyjąć i t. d.“

— Upewniają, że p. Duchesne de Bellecour wyruszy już 5go października w podróż do Chin z traktatem ratyfikowanym. Po wymianie ratyfikacyi wraca baron Gros niezwłocznie do Francyi. Wyprawa na Kochinchinę ma być stanowcza, i sprawdza się też wiadomość o zamierzonem przez Francyę urządzeniu stacyi wojennej w zatoce Turo. Obecnie budują znaczną liczbę baraków i tak zwanych domków szwajcarskich dla żołnierzy i żeglarzy należących do tej wyprawy. Przybory te wyprawione być mają okrętem transportowym do Kochinchiny, który oprócz tego zabierze i inne zapasy wojenne. Na przedstawienie księcia Napoleona utworzył Cesarz dekretem z 23. sierpnia nowe ognisko dla osiedlającej się ludności na dolinie M'lety należącej do prowincyi Oranu, i która u Arabów zwie się „Ain-el-Arba“. To nowe siedlisko liczyć będzie 44 dymów z obszarem do uprawy wynoszącym 3427 hektarów. Inne siedlisko na tejże samej dolinie będzie mieć 16 dymów i 632 hektarów gruntu. Książę oświadcza w swem sprawozdaniu, że koloniści mogą w tem miejscu pewni być jak najlepszego powodzenia.

— Księdza Lacordaire wybrano na nowo prowincyałem OO. Dominikanów francuskich. Piastował on tę godność od czasu przywrócenia tego zakonu we Francyi do roku 1854. Sławny kaznodzieja pozostanie jednak i nadal lektorem szkoły w Sarreze.

— Dziennik *Constitutionnel* zawiera następujące ogłoszenie: „Podajemy tu zapewne dla każdego miłą wiadomość, że organizacya przedsiębierstwa kanału w Suez, popierana w opinii publicznej wszystkich krajów, raźno postępuje. P. Lesseps zaproponował znakomitościom handlu, przemysłu lub rolnictwa głównych miast Europy i Ameryki, by się podjęli zastępstwa widoków i pożytku całego społeczeństwa, i większa też część prezydentów francuskich izb handlowych przesłała mu oświadczenia życzliwe, a między tem prezydent izby w Cherbourgu, Bayonne itd. Osobnych ajentów mianowano już dawniej w Marsylii, Tulonie, Cette, Havre, w Anglii, w Stanach zjednoczonych, w Holandyi, w portowych miastach północnych, w Niemczy, Rosyi, w Lizbonie, Madrycie, Barcelonie, Genuy, Turynie, Neapolu, Wenecyi, Tryeście, na Malcie, w Atenach, Bajrucie, Smyrnie, w Konstantynopolu i Alexandryi.

— Według dziennika *Ocean de Brest* mają uzbroić i wysłać do Chin dwie żaglowe fregaty, t. j. „l'Aricaine“ i „Nercide“, aby w Makao albo na innych punktach tych rozległych krain służyć mogły za skład i magazyn węgli, gdyż cena tego paliwa jest niesłychaną.

— Według *Pays* nabyła Francya praw do wyspy Madagaskaru w roku 1642 za Ludwika XIV. Wschodnie wybrzeże Madagaskaru zajęto stanowczo na dniu 30. lipca 1750 i 15. lipca 1753 w posiadłość, na mocy następującej przez Królowę Béti-Tamsimalo uczynionej cesyi. Dokument ten opiewa: „W roku Francuzów 1750, za panowania Ludwika Ulubionego, imieniem Piętnastego Króla Francyi i Nawarry, Béti, córka i sukcesorka królestwa i wszystkich praw zmarłego Tamsimalo, swego ojca, a za życia króla w Foulpointe i innych krajów wschodniego wybrzeża i Madagaskaru, czyni niniejszem wiadomo wszystkim książętom, swoim powinowatym, wszystkim dygnitarzom swego królestwa, naczelnikom włości, którzy rozkazują w jej imieniu, i wszystkim poddanym swego państwa, że świętej pamięci Tamsimalo, jej ojciec, i ona sama, od kilku lat miała zamiar dla przyszłego dobra swoich państw i swego ludu ściągnąć francuski naród do swego kraju. W tym zamiarze Béti, królowa w Foulpointe, i dygnitarze jej królestwa wsiedli na okręt kompanii de France „Mars“, gdzie się znajdowali w obecności pana Adama de Villiers, kapitana rzeczonego okrętu, który miał polecenie układać się o nabycie Sainte Marie i zatknąć tam chorągiew francuską. Na mocy tego ogłasza i żąda królowa, ażeby od dzisiejszego dnia wyspa Sainte Marie stanowiła część posiadłości francuskich, i żeby rzeczony król Francyi i jego towarzystwo indyjskie od tej chwili zajęli ją w posiadłość i w pożytek i pozostali po wieczne czasy jej właścicielami nieograniczonymi i potężnymi władzcami, nie będąc obowiązani jej, Béti, ani jej następcom płacić jakąkolwiek daninę w nagrodę za rzeczone nabycie; gdyż Béti uznaje Jego Mości Ludwika XV. i jego kompanię indyjską za monarchów i niezawisłych właścicieli rzeczonej wyspy i jej portu, aby niemi według upodobania dysponowali; królowa Béti przyrzeka oprócz tego ochraniać Francuzów wszelkiemi siłami, jakie ma na zawołanie. Chce i żąda następnie, ażeby cesya i odstąpienie, które dziś czyni dobrowolnie i z własnego popędu dla dobra swych ludów i swego królestwa, po wszystkie czasy było trwałe, ażeby jej sukcesorowie, poddani lub inne narody nie mogli z jakiegobądź powodu, dla jakichbądź praw lub osobnych cesyi wyrugować z niej francuskiego narodu. Królowa Béti wyznaje niniejszem, że w nagrodę, indemnizacyę i w zamianę za to, otrzymała od Jego Mości Króla Francyi niejaką liczbę przyjemnych jej i stosownych przedmiotów, któremi jest zaspokojona, równie jak dygnitarze jej królestwa, jako uczestnicy spraw swej Królowy i jej korony. Żąda, ażeby kopię niniejszego aktu złożono w jej skarbcu, ażeby tam pozostała i na jej potomków przeszła; ażeby wyprawiono posłów do głównych miast jej królestwa i wszystkim jej poddanym, a nawet ościennym ludom i jej sprzymierzonym obwieszczono, że Francuzi rzeczoną wyspę w posiadłość wzięli. Królowa Béti podpisała rzeczoną kopię własną ręką, i wycisnąwszy na niej swą pieczęć kazała ją uznać i zatwierdzić dygnitarzom swego państwa, którzy byli świadkami zajęcia portu w Sainte Marie na wschodniej części wyspy Madagaskaru dnia 30. lipca 1750.“ (Następują własnoręczne podpisy naczelników Teneryfy, Foulpointe, zatoki Antongil, Machanbou, Baniroule, wyspy Sainte Marie, Laivande i t. d. Następnie podpisy admirała de Villiers, komendanta wojska i okrętu „Mars“ i t. d.).

Belgia.

(Poskromienie rozterek domowych. — Medal dla ministra.)

Bruxela, 21. września. Minister wojny wydał ścisłe rozkazy, ażeby nadal zapobieżono niegodziwym napadom osób wojskowych na bezbronnych obywateli, jakie się kilkakrotnie wydarzyły w Gandawie, a niedawno w Antwerpii. — Pan Rogier przyjmował przeszłej soboty deputacyę znakomitych agronomów z Alost, którzy ministrowi w uznanie jego zasług około agrykultury, doręczyli trzy egzemplarze (w złocie, srebrze i bronzie) wybitego na jego cześć medalu.

Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Goście do Rzymu. — Nowy teatr w Rzymie. — Nowy port w neapolitańskiem.)

Turyn, 18. września. Pruski książę Jerzy spodziewany jest dziś z powrotem w Turynie z wycieczki do Genuy. Na jutro zaprosił go Król na obiad w królewskim zamku Racconiegi w okolicy Turynu.

— Sardyńscy posłowie przy dworach w Paryżu i Londynie margrabia Villamarina i margrabia Emanuel d'Azeglio przyjechali tu za urlopem.

Rzym, 15. września. Tego jeszcze roku spodziewają się tu przybycia trzech Wielkich księżniczek rosyjskich: W. księżny Heleny, W. księżny Katarzyny, małżonki księcia Jerzego meklenburgskiego, i wdowy po księciu Leuchtenbergskim, W. księżny Maryi.

— Książę Alexander Torlonia buduje wielki teatr na gruncie dawniejszego teatru Aliberti, w którym niegdyś przedstawiono pierwszą operę Rossiniego.

Z **Neapolu** piszą z 12go września. Na wodach tyreńskich (u wybrzeży kalabryjskich) zbudowany być ma port nowy, i stanie albo w Tropea lub w S. Venere.

Niemce.

(Cesarz Alexander przybył do Warszawy. — Prezydent ministrów z powitaniem. — Zastępstwo Króla. — Posłowie hiszpański i portugalski do związku niemieckiego. — Zgromadzenie badaczy natury.)

Berlin, 24. września. Jego Mość Cesarz Alexander rosyjski zjechał podług otrzymanych tu wiadomości dnia wczorajszego do Warszawy.

— Prezydent ministrów, baron Manteuffell, udaje się jak słychać dziś wieczór pospiesznym pociągiem do Warszawy, i powróci dopiero we wtorek.

— Dziennik *Preuss. Kor.* umieszcza następujący atykuł:

Zbliżanie się chwili, z którą upływa pełnomocnictwo dane Jego królewicz. Mości księciu pruskiemu do zastępstwa Jego Mości Króla, zwróciło powszechną uwagę na tę sprawę. Szczególnie zajęły się nią dzienniki, lecz niektóre z nich postąpiły z wielką nieoględnością, jakiej wierny i szczery umysł ludności nigdy by się niedopuścił. Nie myślimy dziennikarstwu zaprzeczać bynajmniej prawa wypowiedzenia zdania swego w sprawie tak blisko obchodzącej ojczyznę, lecz należałoby to uczynić z większem uszanowaniem dla tronu, i niedawać zgorszenia publicznego uwłaczaniem pięknym uczuciom ludności przychylnej dla domu królewskiego. Możemy zresztą zaręczyć za to, że ci, do kogo to przynależy, zajmują się pilnie kwestyą względem urządzenia stosunków rządowych po 23. października r. b., i że usiłowania ich dążą głównie do pogodzenia widoków Domu królewskiego z prawdziwem dobrem ojczyzny.

— Nowo mianowany poseł Hiszpanii przy Federacyi Szwajcarskiej, i w tym samym charakterze zawierzytelniony także przy Związku niemieckim, spodziewany jest, jak donosi *Leipz. Ztg.*, temi dniami w Frankfurcie. Doręczy natychmiast prezydyum związkowemu swe listy wierzytelne i zdaje się że zimę przepędzi w niemieckiem mieście związkowem. I portugalski rząd ma zamiar wyprawić do niemieckiego związku swego zastępcę.

Karlsruhe, 22go września. Jego królewicz. Mość Wielki książę wyprawił 17. b. m. wielką ucztę dla obecnych tu badaczów natury, i lekarzy. Zgromadzeni goście zajmowali już przed 6. godziną wszystkie uścia wielkoksiążęcego zamku i galerye przyboczne. O 6. godzinie weszli Ich królewicz. Moście Wielki książę i Wielka księżna, powitani, — przyjmowali potem prezentacye pierwszych znakomitości i wielu członków zgromadzenia.

Dziś zamknięte zostało 34 zgromadzenie badaczów natury trzeciem ogólnem posiedzeniem.

Szwecya.

(Cholera.)

Sztockholm, 17. września. Cholera sroży się tu w tym roku z wielką gwałtownością. Według dziennika *National Ztg.* zasłabło tu od przedwczoraj rano do wczoraj rano 74 osób i umarło 31, od wczoraj rano do dziś rano zasłabło 67 i umarło 30 osób; od wybuchu zarazy zasłabło 514, a umarło 217 osób. Z rozporządzenia policyi niebędą chowani zmarli na cholerę, na cmentarzach w obrębie miasta, tylko za miastem.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Zjazd w Warszawie. — Nowiny dworu. — Doniesienia z Kaukazu. — Pożary.)

Jutro wieczór to jest dnia 22. września, jeśli nic nie zajdzie, zagości Cesarz Alexander do uroczyście przyozdobionej *Warszawy*. Dnia 20. b. m. chciał Cesarz być na przeglądzie wojska w Kownie na Litwie, dokąd przed kilką dniami wyjechali z Warszawy jenerał szef sztabu pierwszej armii, jenerał-adjutant Kotzebue i szef artyleryi jenerał-porucznik Merkelewicz. Na powitanie Cesarza zgromadziła się rosyjska jeneralicya temi dniami do Warszawy bardzo licznie; na czele stoi rosyjski minister wojny Suchosanet, dalej jenerał-porucznik Sierzputowski, szef wojskowych zakładów naukowych, jenerał-adjutant Rostowców i wielu innych. Wojskowy pełnomocnik w Berlinie jenerał-major Adlerberg przyjechał z kilkoma zagranicznymi oficerami także do Warszawy. Minister spraw zewnętrznych książę Alexander Gorczakow zabawi podczas obecności Cesarza, z swą kancelaryą w Warszawie.

Wczoraj obchodzono urodziny Wielkiego księcia następcy tronu Mikołaja Alexandrowicza, z wielką uroczystością.

Petersburg, 16. września. Jego Mość Cesarz opuścił Moskwę dnia 13. b. m. i udał się do Smoleńska, Cesarzowa zaś została jeszcze w Moskwie. W dzień imienin Jego Mości Cesarza odjechali ztąd czterej Jego synowie do Moskwy złożyć życzenia swemu najdostojniejszemu Ojcu; dnia 1. b. m. stanęli tu z powrotem. Imieniem miasta Petersburga wręczył jeneralny wojenny gubernator Cesarzowi adres z powinszowaniem, na który Jego Mość Cesarz natychmiast odpowiedział telegrafem: „Jego Mość Cesarz dziękuje Wam i mieszkańcom stolicy za złożone życzenia.“

— Z Kaukazu to jest z lesgijskiej linii kordonu ogłoszono temi dniami nowe raporta zwycięstwa.

— Pożary w okolicy naszego miasta dotąd jeszcze nieustają. Przed czternastą dniami wybuchł pożar w naszym pięknym Pawłowsku w owym raju tutejszych właścicieli wil, i zniszczył całą dzielnicę, a upłynionego tygodnia to jest dnia 11. września padła znowu cała dzielnica ofiarą tego strasznego żywiołu.

Turcya.

(Najnowsza poczta lewantyńska. — Prośba o dymisyę księcia Vogoridesa. — Długi dworu.)

Paropływ Llojda „Vulkan“ przywiózł 23. b. m. do Tryestu następujące wiadomości z **Konstantynopola** z 18. b. m.:

„Członkowie komisyi do uregulowania granic montenegryńskich przybyli z Korfu do stolicy tureckiej. Ces. rosyjski radca państwa Mansurow odpłynął ze Smyrny do Scio, Rodus, Bejrutu i Jafy, by uregulować odeskie przedsiębiorstwo żeglugi parowej na morzu śródziemnem.

Intendant Sułtanki Refii, małżonki Etem Baszy mianowany został intendantem wydatków sułtańskiego haremu. Między Szkutarami i Antiwari w Albanii urządzony będzie telegraf, a paropływ rządowy otrzymał rozkaz, zarzucić drut między Katarem i Antywari.“

— Wkrótce ma wyjść w Konstantynopolu regulamin ubiorów, to jest przepisy regulujące wydatek rozmaitych dygnitarzy i urzędników państwa podług rangi.

— Rosyjski poseł Aniczkow przybył do Teheranu.

— Rosyjski paropływ „Lastotechta“ rozbił się płynąc z Salaniki u wjazdu do zatoki smyrneńskiej. Tego samego losu doznał turecki paropływ Menzyl pod Spalmadorami, wioząc wojsko i licznych podróżnych ze Smyrny do Chios.

Konstantynopol, 11. września. Książę Vogorides kajmakam Mołdawy podał się do dymisyi z prośbą, by ustanowiono zastępcę ile możności jak najspieszniej. Nieprzyjmie albo nie może przyjąć żadnej kandydatury na godność hospodara, gdyż pochodząc z greckich rodziców w Konstantynopolu, nie ma prawa należeć do wyboru nie będąc mołdawskiego pochodzenia.

— Dokładne poszukiwania w rachunkach cesarskiego pałacu okazały, że od 1854 roku przekroczono cywilną listę więcej jak o 250 milionów franków, z których większą część harem pochłonął.

Azya.

(Środki ostrożności w Kantonie.)

Pays pisze: Dzienniki angielskie przedstawiają stan rzeczy w Chinach w świetle tak niepomyślnem, że widzimy konieczną potrzebę wyjaśnienia szczegółów niektórych. Usposobienie ludności chińskiej w Kantonie jest wprawdzie bardzo nieprzyjaźne Europejczykom, lecz naczelnicy wojsk sprzymierzonych powzięli wszelkie środki ostrożności. Ściągnięto wszystkie straże zewnętrzne, a natomiast obsadzili sprzymierzeni główne stanowiska mające styczność z okrętami wojennemi, tak że je ani obejść, ani obsaczyć niemożna, a oprócz tego obwarowały się wojska silnemi szańcami. Żołnierzom i majtkom nie wolno zwiedzać niektórych dzielnic inaczej, jak tylko po kilku lub kilkanaście razem, a nadto powzięto i inne środki dla poskromienia zaciekłości mieszkańców Kantonu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 23. września. Księżniczka Matylda przybyła tu wczoraj z Medyolanu w towarzystwo jenerała dywizyi Bougonela.

Londyn, 25. września. Wczorajsza urzędowa *Gazette* donosi: Rząd angielski rozpoczął układy o to, ażeby podróżni jadący przez Belgię na stały ląd niepotrzebowali na przyszłość wizować paszportów u konzula belgijskiego w Anglii. — Między Anglią i Holandyą założono szczęśliwie nowy drut telegraficzny. — *Times* nalega o niezwłoczne wypowiedzenie ceł w Stade i zniżenie dyskontu bankowego.

Nowy York, 11. września. Naczelny elektryk Santy zapewnia, że drut nie jest przerwany.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych foraliów, z pierwszej połowy września na targach w obwodach: Złoczowskim, Przemyskim, Samborskim, Kołomyjskim, Tarnopolskim i Czortkowskim.

	Obwód											
	Złoczów		Przemyśl		Sambor		Kołomyja		Tarnopol		Czortków	
	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.
	mon. konw.											
Mec pszenicy . . .	2	47	2	56	2	41	2	38	3	4	2	33
„ żyta . . .	1	36	1	30	1	30	1	39	1	34	1	38
„ jęczmienia .	1	18	1	15	1	4	1	3	1	.	1	3
„ owsa . . .	.	48	1	.	.	46	.	37	.	45	.	46
„ hreczki . .	1	39	1	46	1	39	1	39	1	22	1	18
„ kukurudzy .	1	40	.	.	.	.	2	8	1	36	1	26
„ ziemniaków .	.	39	.	36	.	30	.	51	.	26	.	31
Cetnar siana . . .	.	41	1	6	.	36	1	8	.	55	1	7
„ wełny . . .	24	.	110	.	.	.	30	.	.	.	5	30
„ nasienia konicza	.	.	20	.	.	.	.	.	.	.	40	.
Sąg drzewa twardego	5	52	7	42	6	.	5	45	6	40	7	49
„ „ miękkiego	4	24	5	36	4	28	3	22	5	23	4	36
Funt mięsa wołowego	.	$4^3/_5$	.	$5^2/_3$	.	$4^2/_3$	.	4	.	$4^4/_5$	.	$4^2/_4$
Mas okowity . . .	.	32	.	31	.	48	.	31	.	29	.	19

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 15. września. Na dzisiejszy targ przypędzili: Izrael Wurzel z Dembicy 36; Jankel Zucker z Husakowa 10; Piotr Hraowicz z Kałusza 15; Dawid Gallus z Radymna 20; Filip Freiberger ze Stryja i z Nowego Sącza 12 i 16; Sandel Pasler z Brzeska 20; Hersch Zorn z Osieka 15; Mojżesz Reiss z Dąbrowy 23, a w mniejszych partyach 30, razem 197 wołów, z których 11 dla przesadnych cen pozostało niesprzedanych.

Ceny były następujące:

Najwyższa za parę wołów wagi 760 ℔ mięsa i 80 ℔ łoju $437^{1}/_{2}$ złr. w. w. Najniższa za parę wołów wagi 480 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 250 złr. w. w. Przeciętna z 113 sprzedaży 600 ℔ mięsa i 45 ℔ łoju 325 złr. w. w.

Cetnar mięsa wypadał na 50 złr. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 27. września.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	37	4	41
Dukat cesarski	„ „	4	41	4	45
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	6	8	12
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	33	1	34
Talar pruski	„ „	1	29	1	$30^{1}/_{2}$
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	8	1	9
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	—	80	30
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	81	50	82	25
%5 Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	50	83	40

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 25. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83^{7}/_{16}$ – $83^{1}/_{2}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 91 — $91^{1}/_{2}$. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 94 – 95. — Obligacye długu państwa 5% $82^{7}/_{8}$ – $82^{15}/_{16}$, det. $4^{1}/_{2}$% $73^{5}/_{8}$ – $73^{3}/_{4}$, det. 4% $66^{1}/_{4}$ – $66^{1}/_{2}$, detto 3% $50^{1}/_{4}$ – $50^{3}/_{4}$. detto $2^{1}/_{2}$% $41^{1}/_{2}$ – $41^{3}/_{4}$, detto 1% $16^{1}/_{4}$ – $16^{1}/_{2}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — —. Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. — Detto Medyol. 4% 95 —. — — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 91 — 92, detto węgier. $82^{1}/_{4}$ – $82^{3}/_{4}$, — detto galic. $81^{3}/_{4}$ — 82, detto siedmiogr. $81^{1}/_{2}$ – $81^{3}/_{4}$, detto innych krajów koron. $85^{1}/_{2}$ – $86^{1}/_{2}$. Oblig. bank. $2^{1}/_{2}$% 65 – $65^{1}/_{2}$. Pożyczka loter. z r. 1834 308 — 309.— Detto z roku 1839 $132^{1}/_{2}$ – 133 Detto z r. 1854 $109^{7}/_{8}$ – 110 — Renty Como $16^{1}/_{2}$ — $16^{3}/_{4}$.

Galic. list. zastawne 4% 78 – 79. — Półn. Oblig. Prior. 5% 88 — $88^{1}/_{2}$. Glognickie 5% $85^{3}/_{4}$ – 86.— Obligacye Dun. żegl. par. 5% $87^{1}/_{2}$ – 88. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% $87^{1}/_{2}$ – $88^{3}/_{4}$. 3% Prior. obl. tow. rzad. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110 – 111. — Akcyi bank. narodowego 950 — 951. Akcye c. k. uprzyw. towarzyst. kred. $249^{7}/_{8}$ — 250. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $116^{3}/_{4}$ – $117^{1}/_{4}$. — Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. $86^{1}/_{2}$ — 87 Detto półn. kolei $176^{3}/_{8}$ — $176^{1}/_{2}$ Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $266^{3}/_{4}$ — 267. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłata 30% $100^{1}/_{4}$ – $100^{3}/_{8}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $92^{3}/_{8}$ — $92^{1}/_{2}$. Detto cisańskiej kolei żel. $100^{1}/_{8}$ – $100^{1}/_{4}$ — Detto Lomb.-wen. kol. żel. $253^{1}/_{2}$ — 254 Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $200^{1}/_{4}$ – $200^{1}/_{2}$. Detto losy tryest. $112^{1}/_{2}$ – $112^{3}/_{4}$. Detto tow. żegl. parowej 522 — 524. Detto 13. wydania $102^{3}/_{4}$ — 103. Detto Lloyda 345 — 350. Peszt. mostu łańcuch. 60 — 61. Akcye młyna parowego wiéd. 82 — 83. — Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 – 19. — Detto 2. wydania 28 — 29. Esterhazego losy 40 złr. 79 – $79^{1}/_{4}$. — Windischgrätza losy $26^{3}/_{4}$ – 27. — Waldsteina losy $26^{5}/_{8}$ – 27. — Keglevicha losy $15^{1}/_{4}$ – $15^{1}/_{2}$. Ks. Salma losy $43^{1}/_{4}$ – $43^{1}/_{2}$. St. Genois $38^{1}/_{4}$ – $38^{1}/_{2}$. Palffego losy $37^{1}/_{2}$ – 38.— Clarego 39 — $39^{1}/_{4}$.

Amsterdam 2 m. $84^{1}/_{2}$. Augsburg Uso $102^{1}/_{2}$. — Bukareszt 31 T. 270. — Konstantynopol 31 T. — —. — Frankfurt 3 m. $101^{1}/_{2}$ l. —. Hamburg 2 m. $74^{5}/_{8}$. — Liwurna 2 m. 101. — Londyn 3 m. 9 59. — Medyolan 2 m. $101^{1}/_{8}$. — Paryż 2 m. 119. — Cesarskich ważnych dukatów agio $5^{1}/_{4}$ — $^{3}/_{8}$. Detto koron. 13 40. — Napoleons'dor 8 1 – $1^{1}/_{2}$. Angielskie Sover. 10 6 —. mperyał Ros. 8 10 — 11. Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 27. września.

Oblig. długu państwa 5% $82^{13}/_{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^{1}/_{2}$ % —; — 4% —; 3% —; $2^{1}/_{2}$ % —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 — —; poż. nar. z r. 1854 $83^{3}/_{4}$. Obl. banku — Akcye bankowe 949. Akcye zakładu kredytowego $251^{3}/_{4}$ — Akcye kolei półn. po 1000 złr. 1770 Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą 269; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety — —. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 524. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. —. — Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr —. — Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. 82.— detto węgierskie $82^{1}/_{2}$ Amsterdam $84^{1}/_{2}$ — Augsburg $102^{1}/_{2}$. Bukareszt 272.— Konstantynopol 485. Frankfurt $101^{3}/_{8}$. Hamburg $74^{1}/_{2}$. Lipsk — Liwurna 101. Londyn 9 58. — Medyolan $101^{1}/_{4}$. Marsylia — —. Paryż $118^{3}/_{4}$. Agio duk. ces. $5^{3}/_{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. września.

Hotel europejski: PP. Ujejski Bronisław, z Lubszy. — Wierzbicki Julian, z Kutkorza.

Hotel Kuhna: Br. Brückman Henryk, z Wołoszyc. — Pohorecki Franciszek, z Cichobuża.

Pod nr. $703^{2}/_{4}$: P. Goss Fryderyk, c. k. porucznik, z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. września.

PP. Alberticz, c. k. porucznik, do Gródka. — Borowksi Ludwik, do Kurowic. — Dunka, c. k. porucznik, do Gródka. — Dragovich Karol, wice-konzul, do Mołdawii. — Falkowski Melchior, do Witryłowa. — Kawecki Wiktor, do Boniowy. — Maurocordato Mikołaj, do Jas. — Patkanyi, c. k. porucznik, do Gródka. Reuss Karol, do Lubeli. — Br. Seenus, c. k. rotmistrz, do Gródka. — Smalawski Felix, do Uherzec. — Zajączkowski Józef, c. k. przełożony powiatowy, do Horodenki. — Br. Mikleszko Alexander, do Jas. — Rubczyński Władysław, do Jaśniszcza. — Bogdanowicz Bernard, do Mostek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. i 26. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 329 08	+ 9.8°	88 0	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	329 45	+ 17.3°	64.9	„ „	„
10. god. wiecz.	330 00	+ 11.4°	84 9	„ „	„
7. god. zrana	‴ 329 83	+ 8 2°	90 5	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	329.67	+ 14.6°	78.2	zachodni „	pochmurno
10 god. wiecz.	329.15	+ 10.3°	88.3	„ „	„

TEATR.

Jutro na scenie polskiej: **„Siedm dziewcząt pod bronią,“** krotochwilna opera w 1 akcie z francuskiego, trzeci występ Jpani Majeranowskiej; i **„Policzek małżeński“** czyli **„Nazajutrz po ślubie,“** komedya w 1 akcie przez J. O napisana.

KRONIKA.

W tych dniach zjedzie do Lwowa pan Hermann Monhaupt, ces. rosyjski nadworny Magik, znany w świecie pod imieniem „Czarodzieja północy;“ i z biegłości swojej, zamyśla wyprawić kilka przedstawień w zawodzie nowej magii i fizyki. Pospieszamy z udzieleniem tej wiadomości, ufni pochwałom jakie mu przyznają wszystkie dzienniki.

Od kilku czasów obwoził się niejaki p. A. Dupoisat major w portugalskiej służbie z dyamentem, jak sądził wielkiej wartości. Nie mogąc zbyć go w Paryżu, gdzie komisya znawców kamień nie prawdziwym mieniła, wszedł w przejeździe swoim przez Lublanę z pewnym agentem A. w umowę, szukać spólnie na ten klejnot kupca. — Z ugody postanowili, że cena kupna wynosić ma przynajmniej 2,500.000 franków; z czego 8% przypaść miało na tych co się do przedaży przykładać będą, a dla samego p. Dupoisat do 1,600.000 fr. — Nadzieje te rozchwiał nieco wyrok p. Haidingera w komisyi zebranej w Wiedniu, że ten mniemany dyament jest właściwie topaz, może 100 złr. wartujący; co nie tyle p. Dupoisat jak jego agenta przeraziło, że pretensye swoje zlał na pewnego inżyniera p. L. w Udynie, a sam ustąpił. P. Dupoisat udał się teraz z p. L. do Wenecyi, gdzie istotnie znaleźli kupca w jubilierze R., który się oświadczył nabyć ten klejnot, z drugimi w kompanii, byle się okazało, że kamień jest prawdziwy. Ale że zwykłe próby nie przekonywały, uradzono wziąć kamień pod tak zwane „koło dyamentowe.“ — W przytomności tedy kilku świadków, wzięto kamień d. 13. b. m. pod prasę; ogromny nacisk jej zgruchotał kamień, i zniszczył wszystkie nadzieje. Kamień się rozpadł na dwoje, a ściany popryskały, iub skaz podostawały jak bywa kiedy bryła lodu popęka. Pokazało się, że ten urojony brylant, niczem innem niebył jak piękny egzemplarz krzyształu. wartości bardzo małej. P. Dupoisat wyszedł z próby do siebie, cały w rozpaczy, a około 11 godziny w nocy rzucił się w lagunę przy brzegu degli Schiavoni. Szczęściem wydobyto go z morza, i zawieziono do szpitalu.

— Elektryczny prąd telegraficznego drutu w Zarze był powodem wielkiego nieszczęścia. Na dniu 8. b. m. obaliła mocna z ulewnem deszczem połączona burza dwa telegraficzne słupy w pobliżu cytadeli bez uszkodzenia jednak druta. Gdy burza przeszła zajęli się stróż telegrafu i kilku artylerzystów podniesieniem słupów, a dotykając się drutu czuli lekkie uderzenie i widzieli iskry, ale na to niezważali. Nagle wydało dwóch ludzi co drut trzymali, krzyk przeraźliwy. Jeden z nich zachwiał się i padł, bez duszy; drugi stał ogłuszony i nieruchomy. Trzeci, którego pierwszy gdy padł dotknął sobą w plecy, padł także z krzykiem na ziemię. W dotkniętem miejscu był jakby spalony, poczuł okropne boleści w głowie, szum w uszach i zaćmienie w oczach; obydwom co trzymali drut spaliło ręce; jeden z nich, który pozostał przy życiu opowiadał, że całe jego ciało i czaszkę przeszył niewypowiedziany ból, i że prócz tego poczuł także szum w uszach i zaćmienie w oczach. W telegraficznem biórze równocześnie popękał konduktor na drobne kawałeczki. Powodem tego nieszczęścia był piorun, który uderzył między Gospicem a Zarą i po drucie sunął się w kierunku ku Zarze.

Rozmaitości nr. 39.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

I. Jenerał Ferrier pamiętnik podróży po Afghanistanie, Beludżystanie i Turkistanie.

II. Zbiory archiwalne. Uniwersał Dymitra Wiśniowieckiego z r. 1678.

III. Poskramianie dzikich koni. (Dokeńczenie).

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.